

KONZERVATĪVNE LISTY

KONZERVATĪVNY INŠTITÚT M. R. ŠTEFÁNĪKA

FEBRUÁR 2008

OBSAH :

ŠKOLSTVO : Recept na školský zákon alebo ako psíček a mačička tortu piekli
Zuzana Humajová a Branislav Pupala

EURO :
Euro: hračka v rukách politikov
Peter Gonda

SPOLOČNOSŤ :
Rast optimizmu na Slovensku sa zmenil na pokles
Ivan Kuhn

GLOSA :
Dva osmičkové roky
Peter Zajac

RECEPT NA ŠKOLSKÝ ZÁKON ALEBO AKO PSÍČEK A MAČIČKA TORTU PIEKLI

Zuzana Humajová a Branislav Pupala

Minister školstva zverejnil návrh nového školského zákona. Spolu s lídrom obsahovej reformy mu už dlho predtým pripravovali pôdu v médiách – učitelia vraj získajú viac slobody, žiaci tvorivý rozlet, školy impulzy pre ďalší rozvoj. Nestane sa. Materiál, ktorý rezort predstavil, nie je premysleným reformným krokom, pripomína skôr neslávny pokus o tortu známej rozprávkovej dvojice Josefa Čapka.

Keď psíček s mačičkou hľbali, akože sa taká torta pečie, netrvalo dlho a našli riešenie: „*To je ľahko, do takej torty sa dá všetko, čo najradšej ješ a potom je tá torta najlepšia! Keď tam dáš takých päť najlepších jedál, tak je päťkrát taká dobrá, keď ich tam dáš desať, tak je potom desaťkrát taká dobrá. Ale my ich tam dáme až sto a budeme mať stokrát takú dobrú tortu!*“ Takto zrejme uvažoval aj rezortný tím, ktorý skoncipoval zákon v rozsahu takmer dvesto strán. Je totiž viac ako nápadné, že nejde o homogénny legislatívny koncept.

Kontúry nového modelu vzdelávacieho systému nie sú v návrhu zrejme ani matne, okrem niektorých nových častí ide totiž skôr o zbierku doterajších existujúcich legislatívnych noriem, vzťahujúcich sa k rozličným aspektom činnosti škôl a školských zariadení. Do zákona sú povkladané viaceré aktuálne vyhlášky, šité na súčasný školský systém, teda na ten, ktorý má byť od základu zreformovaný. Triviálna logika jednoduchej sumarizácie usvedčuje autorov zákona z toho, že pracovali až nehanebne mechanickým spôsobom, s absenciou zjednocujúceho koncepčného jadra reformy vzdelávania, ktorú má tento zákon údajne naštartovať. Psíček s mačičkou jednoducho nahádzali do cesta všetko, čo bolo po ruke.

No núka sa aj druhý – sofistikovanejší motív. Tým, že sa do zákona vkladajú podrobnosti o fungovaní škôl, akoby centrálna úroveň usilovala o presný opak toho, čo navyonok tak vehementne deklaruje – namiesto delegovania podstatnej časti kompetencií

na úroveň škôl sa snaží posilniť vlastné pozície. Zrejme je to na príklade vyhlášky o experimentálnom overovaní inovácií vo vzdelávaní, ktorá zrazu získava silu zákona a tlačí pod centrálnu kontrolu akékoľvek autonómnejšie aktivity učiteľov. Deklarovaná sloboda škôl sa tak stáva fikciou a natiška sa otázka – na čo sa vlastne v zákone vytvára priestor na zavedenie rôznorodých školských vzdelávacích programov, keď všetko nové, vlastné či prispôbené má byť pod bdelým dozorom štátu experimentálne overované? Falošnosť rezortných sľubov potvrdzujú aj ďalšie časti návrhu. Školám sa napríklad povoľuje používať iba ministerstvom schválené alebo odporúčané učebnice (doteraz mohli učitelia učiť aj z neschválených), alebo sa odrazu sólovo rieši situácia jedného vyučovacieho predmetu – náboženskej výchovy, a to dokonca tak, že sa diktuje, ako sa na akom type školy má tento predmet volať. V tomto prípade ide o skutočné popretie toho, o čo chcel duch nového školského zákona v mene decentralizácie obsahu vzdelávania pôvodne usilovať a k čomu sa verbálne hlási.

No hlavným kameňom úrazu je nezvládnutý pokus o zavedenie dvojúrovňového modelu obsahu vzdelávania, v ktorom má povinné minimum zadefinovať štát a konkrétnu podobu výučby škola. Psíček s mačičkou boli v tomto prípade naozaj rozšafní. Popri nových pojmoch, odkazujúcich na akési rozdelenie kompetencií medzi štát a školu, sa do zákona dostali aj termíny, ktoré s nimi nielenže neladia, ale sú s nimi v príkrom rozpore. V zákone sa napríklad aj naďalej počíta s nezmenenou podobou učebných plánov a učebných osnov, čo v skutočnosti neznamená nič iné, iba to, že štát bude školám rovnako ako doteraz diktovať zoznam povinných, nepovinných a voliteľných predmetov a témy, ktoré treba v rámci týchto predmetov odučiť. Z tohto pohľadu je otázne, načo sa do zákona zavádza pojem

„vzdelávacie oblasti“, keď ich pôvodnou úlohou malo byť nahradenie tohto povinného zoznamu voľnejšími tematickými celkami. A napokon – načo sa vôbec definuje „školský vzdelávací program“, keď tento bude môcť byť iba akýmsi doplnením toho štátneho a nie samostatným školským projektom?

Zmätok v pojmoch sa tiahne celým zákonom, nielen niektorými jeho časťami. Za všetky spomeňme ešte jednu absurdnosť – termíny, ktorých jedinou úlohou je krkolomne deklarovať samozrejmosť, akou je prepojenie výchovy a vzdelávania. Takými sú napríklad pojmy „výchovno-vzdelávací program“, či „výchovno-vzdelávací jazyk“, ktoré sú obsahovo prázdne a legislatívne čisto virtuálne, pretože vlastne ani neexistujú. Sú definované iba subkategoriami na základe inštitucionálneho odlišenia škôl a školských zariadení. Ku školám sa viaže „vzdelávací program“ a „vyučovací jazyk“, ku školským zariadeniam „výchovný program“ a „výchovný jazyk“. Pritom v skutočnosti sa takto komplikovane rieši celkom jednoduchú situáciu, kedy žiak používa jeden a ten istý jazyk dopoludnia na vyučovaní a popoludní v školskom klube.

Návrh školského zákona je veľmi povrchno vypracovaná legislatívna norma, o čom svedčí aj takmer dvetisíc pripomienok, ktoré po jeho zverejnení ministerstvo obdržalo. Nateraz ostáva len dúfať, že v takej podobe, v akej bol predstavený, sa do parlamentu nedostane. Lebo ak predsa, bude sa treba rýchlo poobzerať po nejakom zlom psovi, ktorý tú nestrávitelnú tortu zje a uchráni tak (nielen) deti od bolesti bruška – ako v tej Čapkovej rozprávke.

Zuzana Humajová je analytička KI, Branislav Pupala je profesor pedagogiky na Trnavskej univerzite a spolupracovník KI.

EURO: HRAČKA V RUKÁCH POLITIKOV

Peter Gonda

„Nepochybovať a nepochybňovať!“, znie tentoraz v prípade plánovaného nahradenia slovenskej koruny eurom. V čase vrcholiacich príprav na vstup Slovenska do eurozóny do toho zapadajú slová premiéra, že euro je „ďalší krok k vysnívanej priemernej životnej úrovni EÚ“. Ide však o živienie falošných ilúzií.

Potvrzuje to napríklad ekonómom známy fakt, že výmena meny automaticky neznamená zmenu bohatstva a životnej úrovne ľudí. V atmosfére podpisovania „deklarácie zhody“ ide aj o politické body, hoci Robert Fico vyhlásil, že „euro nie je hračkou v rukách vlády.“ Parafrazujúc výrok gréckeho filozofa Diogena skôr platí, že práve euro je dnes príkladom hračky v rukách politikov.

Prípadom podľa mňa dôležité výhrady, ktoré sú spojené s plánovaným „naskočením Slovenska“ na takúto „euro-cestu“, má stále význam, i keď sa vytvára dojem, že na to je už neskoro. Predtým však uvediem niekoľko opomínaných východísk diskusií o zavádzaní eura ako výlučnej meny na Slovensku.

Základným východiskom je nenechať sa vtiahnuť do „úzkej uličky“ uvažovania ako a kedy splníť tzv. maastrichtské konvergenčné kritériá (nízku infláciu, „udržateľný“ deficit verejnej správy a pod.). Tieto kritériá však nevytvádzajú nič o miere pripravenosti ekonomických subjektov a podmienok na eurozónu a ani o miere pripravenosti eurozóny na dlhodobu udržateľnú menovú úniu (nielen) po pristupovaní nových členov.

Spomedzi iných východísk, na ktoré sa v diskusiách o eure neraz zabúda, možno spomenúť náklady niektorých, ktoré zároveň znamenajú výnosy iných. Ide napríklad o poplatky pri výmenách korún za eurá, teda po vstupe do eurozóny napríklad nižšie transakčné náklady firiem obchodujúcich v eurách a súčasne nižšie transakčné výnosy bánk. Ďalším východiskom je význam a pre niekoho aj vyššia dôležitosť nemerateľných dosahov ako kvantifikovateľných, ktoré navyše nemožno jednoznačne odlíšiť od miery vplyvu iných faktorov. Podstatným východiskom je platnosť ekonomického princípu individuálneho posudzovania a rozhodovania aj v prípade dôsledkov nahradenia jednej meny inou, znamenajúceho, že očakávané čisté výhody z toho sa dajú určiť vo vzťahu k jednotlivcovi, nie (kvantifikovať) z pohľadu celej spoločnosti.

V tomto duchu posudzujem podľa mňa podstatné dôsledky a riziká plánovaného vstupu (osobitne rýchleho vstupu) Slovenska do eurozóny. Opieram sa pritom ekonomické predpoklady a tvrdenia (viac v prípade pragmatických dôsledkov) a princípy, ktorých menovateľom je *osobná sloboda* (viac v prípade systémových dôsledkov).

Najskôr rámcovo pripomeniem niekoľko pragmatických efektov nahradenia koruny eurom, ktoré súvisia najmä so skorším vstupom do eurozóny a o ktorých sa zväčša v určitej podobe diskutuje. Ak vstúpime do eurozóny už na budúci rok, tak ľudia

môžu mať z korunových úspor menej eur ako by mohli mať neskôr. Je rozdiel, či sa korunové úspory prepočítajú výmenným kurzom podľa súčasnej parity na úrovni 35,44 koruny za euro alebo silnejším kurzom trebárs na úrovni 30, či dokonca 25 korún za euro. Podmienené to je pokračovaním posilňovania výmenného kurzu z úrovne napríklad 44 SKK/EUR na začiatku roku 2001. Pravdepodobnosť pokračovania takéhoto trendu je vysoká aj kvôli stále výraznému ekonomickému a cenovému zaostávaniu Slovenska za západnou Európou. Napríklad cenová hladina na Slovensku zodpovedala v roku 2006 iba 52% priemeru 15 pôvodných členov EÚ.

Práve skorší vstup do eurozóny pri takom cenovom zaostávaní bude znamenať reálny a výraznejší tlak na vyššiu infláciu. Dôvodom je skutočnosť, že bez výmenného kurzu nebude možné cenové približovanie na Slovensku posilňovaním výmenného kurzu ako dnes, ale iba o niečo vyššou infláciou u nás ako v krajinách eurozóny. Následný rast miezd bude diferencovaný a jeho

Sústredenie sa na pragmatické dôsledky nahradenia koruny eurom odvádza pozornosť od podstaty: centralizácia a harmonizácia v EÚ ide na úkor osobnej slobody a konkurencie.

miera (nad alebo pod úrovňou inflácie) bude závisieť od viacerých faktorov. K postupnému a pri skorom vstupe do eurozóny významnejšiemu rastu cien bude dochádzať v prípade medzinárodne neobchodovateľných služieb, napríklad služieb spojených s bývaním, dodávkami vody, energií, v hotelierstve a pod. Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP), ktorým sa meria inflácia v eurozóne, však zahŕňa váhu všetkých služieb bývania iba niekoľkými percentami. Keďže práve váha výdavkov na bývanie predstavuje u mnohých domácností na Slovensku výrazne vyššie hodnoty ako je zahrnutá v harmonizovanej inflácii podľa HICP, tak výraznejší rast cien týchto položiek môže spôsobovať vyšší rast životných nákladov významnej časti obyvateľov u nás v porovnaní s oficiálne vykazovanou infláciou.

Vyššia inflácia pri skoršom vstupe do eurozóny s nižšími úrokovými sadzbami ako v súčasnosti bude udržiavať záporné reálne úrokové sadzby. Dôsledkom bude znižovanie hodnoty úspor a iného majetku naviazaného na úrokové výnosy. Záporné reálne úroky budú tiež motiváciou brať si

úvery, čo môže tlačiť na ďalšie zvyšovanie inflácie a inflačnú špirálu. Heslo „oplatí sa zadlžovať, nie sporiť“ nebude priaznivým ekonomickým signálom. Ťažko možno očakávať, že náklady a iné pragmatické problémy budú prekryté úsporami mnohých subjektov súvisiace so zavedením eura: napríklad nižších nákladov firiem vyplývajúcich práve zo záporných reálnych úrokových sadzieb, nižšie transakčné náklady (keďže odpadnú poplatky pri výmene korún za eurá), či napríklad úspory zo zníženia kurzového rizika, tým aj viac investičných príležitostí.

Sústredenie sa na pragmatické dôsledky nahradenia koruny eurom však odvádza pozornosť od podstaty problému európskej menovej, tak ako i celkovej integrácie Európy – a tým je centralizovanie a harmonizovanie na úkor osobnej slobody a konkurencie. Euro sa totiž zavádza ako jediné platidlo nahrádzajúce všetky domáce meny a zároveň sa presúva riadenie papierových peňazí nekrytých zlatom na centralizovanejšiu úroveň – nadnárodnú centrálnu banku ako centrálnejší administratívny monopol. Týmto sa peniaze v Európe viac vzdalujú od podstaty ich spontánneho vzniku a vymedzenia ako všeobecne akceptovaného prostriedku výmeny statkov. Dôsledkom toho je zhoršenie podmienok pre osobnú slobodu a nižšia účinnosť a ťažšia kontrolateľnosť medzinárodnej menovej politiky.

Pasca obmedzenia slobody, konkurencie a prípadne aj ekonomickej výkonnosti je mementom aj pre Slovensko. Vážne riziká tlakov na inflačnú menovú politiku Európskej centrálnej banky, dlhodobu vyššiu infláciu a finančné otrasy v eurozóne sú spojené nielen s monopolným a centrálnym riadením peňazí bez krytia zlatom, ale tiež s tlakmi na financovanie dlhov nezreformovaných dôchodkových systémov v Nemecku, Francúzsku, Taliansku a v ďalších krajinách.

V tomto kontexte považujem členstvo v eurozóne nielen pre obyvateľov Slovenska za rizikové, nevýhodné a podporujúce proces centralizácie a zhora uskutočňovanej harmonizácie, ktoré sú stále viac dominantnými prvkami európskej integrácie. Som presvedčený, že (nielen) optikou princípov osobnej slobody, konkurencie a dôvery v spontánny poriadok v spoločnosti nemožno súhlasiť s dnešnou európskou menovou integráciou. Alternatívou voči tomu je napríklad podporovať a presadzovať menovú konkurenciu a slobodu na trhoch, slovami Friedricha Hayeka napríklad na začiatku „*medzinárodnej dohody odbúvať všetky prekážky, ktoré bránia voľnému používaniu iných mien (vrátane zlatých mincí) v ktoromkoľvek štáte dohody*“ a aj tým napríklad obmedzovať priestor, v ktorom je euro hračkou v rukách politikov a byrokratov.

RAST OPTIMIZMU NA SLOVENSKU SA ZMENIL NA POKLES

Ivan Kuhn

Koncom januára publikovala Európska komisia výsledky prieskumu verejnej mienky Eurobarometer č. 68. Aj keď prieskum je primárne zameraný na zisťovanie názorov občanov členských krajín Európskej únie na široký okruh otázok európskej integrácie, objavujú sa v ňom aj otázky zamerané na politické, ekonomické a sociálne otázky týkajúce sa domovskej krajiny respondentov. V tomto smere spomínaný prieskum, ktorý bol realizovaný na jeseň minulého roku, priniesol zaujímavé výsledky týkajúce sa názorov slovenských občanov.

V prieskume Eurobarometer sa pravidelne objavuje sada otázok, prostredníctvom ktorých sa zisťuje, či občania očakávajú v nasledujúcich dvanástich mesiacoch zlepšenie, zhoršenie alebo zachovanie súčasného stavu v rôznych oblastiach – stav domácej ekonomiky, možnosť zamestnania sa vo svojej krajine, osobná situácia v zamestnaní, finančná situácia domácností ako aj očakávania týkajúce sa kvality života celkovo.

Pri sledovaní výsledkov niekoľkých prieskumov, ktoré sa uskutočňujú s pravidelnou polročnou periodicitou, môžeme sledovať zaujímavý úkaz. Od jesene 2005 do jari 2007 v štyroch z piatich uvedených ukazovateľov nastal postupný nárast počtu slovenských občanov, ktorí mali pozitívne očakávania – teda očakávania, že v nasledujúcich dvanástich mesiacoch sa zlepší ekonomická situácia na Slovensku (zo 17% na 40%), možnosti zamestnania sa na Slovensku (z 20% na 39%), finančná situácia domácností respondentov (z 21% na 30%) a celková kvalita života respondentov (z 29% na 36%). Zároveň v tomto časovom období klesal počet občanov, ktorí v menovaných oblastiach očakávali zhoršenie. Tento pozitívny vývoj síce nebol prudký, ale je nespochybniteľný (viď graf č. 1). Začal sa pritom v poslednom roku pôsobenia predchádzajúcej vlády a pokračoval v zhruba rovnakom tempe aj v prvom roku pôsobenia novej vlády.

Nekopíroval však názory občanov na dôveru k vláde a k parlamentu. Totiž, kým dôvera k predchádzajúcej vláde podľa toho istého prieskumu v posledných dvoch rokoch jej vládnutia (od jari 2004 do jari

2006) oscilovala v rozmedzí od 17% do 22%, tak nová vláda má od príchodu k moci (od jesene 2006 do jesene 2007) stabilnú podporu v rozmedzí od 39% do 42% občanov (viď graf č. 2). Čiže v tomto prípade nedochádzalo k žiadnemu postupnému rastu, ale došlo k jednorazovému skoku po voľbách v roku 2006.

Z tohto môžeme vyvodiť, že na Slovensku je (nie veľká) skupina občanov, ktorí začali v období po jeseni 2005 po dlhšom období pesimizmu hľadieť optimisticky už do blízkej budúcnosti. A táto skupina občanov nespájala svoj optimizmus nevyhnutne s pôsobením predchádzajúcej vlády. Nárast počtu občanov v tejto skupine sa totiž neprejavil na raste dôvery k vláde, ktorá bola v tom čase pri moci.

Optimizmus občanov, ktorí mali pocit, že pozitívny ekonomický vývoj naštartovaný predchádzajúcou vládou nemôže byť ohrozený činnosťou novej vlády, vyprcháva.

Zároveň sa ani nezdalo, že by táto skupina občanov spájala svoje optimistické vyhliadky do budúcnosti s nástupom novej vlády, lebo rast optimizmu nezaznamenal žiadny dramatický skok po nástupe novej vlády a pokračoval zhruba v rovnakom tempe ako v poslednom roku vládnutia predchádzajúcej vlády. A to všetko až do jesene 2007.

Na jeseň však vo všetkých štyroch spomínaných ukazovateľoch došlo k poklesu pozitívnych optimistických očakávaní o 7 až 11 percentuálnych bodov. V prípade dvoch ukazovateľov dokonca došlo k nárastu na hodnoty z jesene 2005.

Nemôžeme samozrejme vylúčiť vplyv externých faktorov, predovšetkým hypotekárnu krízu v USA, ktorá vypukla v lete v čase medzi prieskumami konanými na jar a na

jeseň 2007. Napriek tomu si dovoľím tvrdiť, že pri značnej časti optimisticky naladených občanov, ktorí mali pocit, že pozitívny ekonomický vývoj, ktorý bol naštartovaný za predchádzajúcej vlády, nebude, resp. nemôže byť ohrozený novou vládou a jej aktivitami, dochádza k vytriezneniu.

Útoky súčasnej vlády na súkromné zdravotné poisťovne, na druhý dôchodkový pilier, na obchodné reťazce neostali bez odzvy. Svoje zrejme spravila aj novela zákonníka práce a zavedenie tzv. miliónárskej dane.

Vláda však zatiaľ nemusí byť znepokojená. Jej voliči v tejto nevelkej skupine občanov s najväčšou pravdepodobnosťou zasúpení nie sú, pretože dôvera k vláde zostala zachovaná na úrovni z predchádzajúcich dvoch prieskumov.

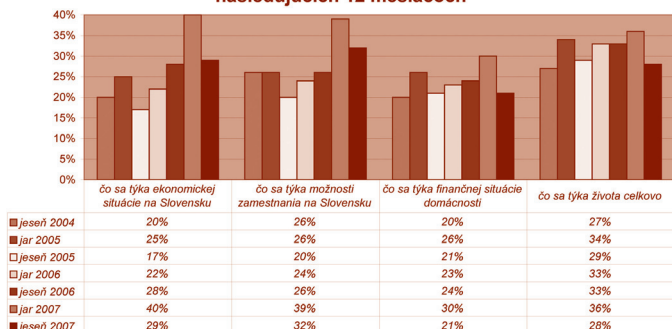
Môžeme teda predpokladať, že väčšina z týchto bývalých optimistov sú ľudia, ktorí sa na parlamentných voľbách v roku 2006 nezúčastnili. Čiastočne z dôvodu znechutenia z pôsobenia predchádzajúcej vlády a čiastočne v presvedčení, že smerovanie Slovenska je už jasné a na postupnom hospodárskom raste, znižovaní nezamestnanosti a zvyšovaní sumy na ich konte žiadna ďalšia vláda nič zásadné nezmení. Aj preto bola účasť na parlamentných voľbách v roku 2006 najnižšia od pádu komunizmu.

Výsledky jesenného Eurobarometra naznačujú, že táto skupina občanov zrejme pochopila, že sa mylíla. Kroky vlády môžu mať a majú vplyv na všetky oblasti mapované prieskumom verejnej mienky – teda fungovanie domácej ekonomiky, z toho vyplývajúce možnosti zamestnania v krajine, obsah peňaženky každého občana – daňovníka a v konečnom dôsledku aj kvalitu života každého jednotlivca.

V tejto chvíli je nejasné akurát to, ku komu sa táto skupina občanov – perspektívnych opätovných voličov – obráti. Parlamentná opozícia je zmätená a nepresvedčivá, mimoparlamentná opozícia je takmer neviditeľná. Do volieb však ostávajú viac ako dva roky.

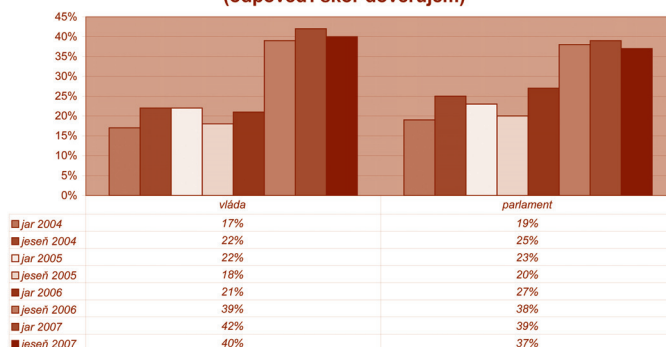
Autor je analytik KI a autor národnej správy o výsledkoch prieskumu Eurobarometer za Slovenskú republiku.

Graf č. 1: Podiel respondentov očakávajúcich zlepšenie v nasledujúcich 12 mesiacoch

Zdroj: Eurobarometer č. 68

Graf č. 2: Do akej miery dôverujete vláde a parlamentu? (odpoveď: skôr dôverujem)

Zdroj: Eurobarometer č. 68

DVA OSMIČKOVÉ ROKY

Peter Zajac

V roku 1948 bol vznik komunistického režimu v Československu umožnený aj ilúziou, že z demokratických volieb nemôže vzniknúť autokratický štát. Voľby však nie sú dostatočným predpokladom fungovania demokracie. Pokiaľ v demokratickom systéme nefunguje jasná deľba moci medzi zákonodarnou a exekutívnou mocou, nezávislosť súdnictva, médií a meny od politickej moci a pokiaľ sa spoločnosť demokraticky nekultivuje, vždy existuje riziko zhubných metastáz, ktoré vedú k vytvoreniu autokratického alebo diktátorského režimu. Dostatočnou zárukou demokratického systému nie je ani trhová ekonomika. Rozdiel medzi totalitnými štátmi komunistického typu a dnešnými autokratickými štátmi nespočíva v rozdielnej povahe moci, ale v rozdielnej povahe ekonomiky. Štátom riadená ekonomika skrachovala, neskrachovala však ekonomika, v ktorej sa správa štát ako trhový hráč.

Autokratické štáty sa poučili z krachu riadenej ekonomiky a zmenili garde. Modifikovali spoločenský systém tak, že v ňom formálne platí princíp demokratickej voľby, ale faktickým výsledkom je autokratický spôsob vládnutia. Zmenili ekonomiku do tej miery, že je trhovo konformná a konkurencieschopná, ale štát si v nej buď ponecháva rozhodujúcu moc alebo vplyv.

Poviem to tvrdo – definitívne víťazstvo liberálnej demokracie a slobodného trhu bolo po roku 1989 veľkou ilúziou. Svet síce prestal byť bipolárny, ale nestal sa unipolárnym, ale multipolárnym. Jeho hranice však netvorí rozdielne

kultúry (a náboženstvá), ale hranice autokratických a demokratických režimov a celej škály prechodov. Každý prechod z autokratického do demokratického systému pritom umožňuje nenásilný spätný zvrät do autokratického systému, čím sa jeho nebezpečenstvo stupňuje.

Súčasný svet sa neusporadúva podľa princípov, ktoré zakladali prechody z totalitných do demokratických režimov v roku 1989, ale na osi demokratické – autokratické režimy. Z tohto hľadiska je idea politickej globalizácie falošná. Vychádza zo zavádzajúcej predstavy, že dnešný svet je akýmsi rovnorodým celosvetovým domom a vedome zľahčuje rozdielnu povahu jednotlivých systémov, na čo v konečnom dôsledku dopláca svojou naivitou práve demokratická spoločnosť, ktorá stráca obozretnosť a imunitu voči autokratickým režimom. Nevie sa voči nim účinne brániť, naopak, mnohé charakteristické prvky autokratických režimov sa doňho infiltrujú a prenikajú priamo do jeho jadra.

Prechod z demokratických do autokratických režimov je dnes najčastejšie pozvoľný a postupný. Jednotlivé zmeny sú malé, rozložené do množstva drobných, nenápadných krokov. Jeho zhubnosť spočíva však práve v tom, že rad malých krokov demokratickú spoločnosť rozkladá a vedie vo výsledku k jej veľkej zmene. Len ľudia ich nevidia, nechcú vidieť, odmietajú vidieť, alebo ich zľahčujú. To je aj prípad Slovenska v roku 2008.

Autor je prezident KI.

UDIALO SA:

1) Dňa 14. januára 2008 v Bratislave organizovali The Lord Byron Foundation for Balkan Studies, The Chronicles Magazine, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika a revue Impulz medzinárodnú konferenciu na tému **Kosovo a jeho nezávislosť**. Viac na webstránke KI v sekcii KONFERENCIE.

2) Dňa 18. januára 2008 mal ekonóm KI Peter Gonda v Žiline v rámci LaRED klubu prednášku a diskusiu na tému **Ako nás ovplyvní zavedenie eura?**

3) Dňa 23. januára 2008 boli na webstránke KI v sekcii AKADÉMIA KLASICKEJ EKONÓMIE zverejnené **eseje absolventov Akadémie klasickej ekonomiky (AKE)** v roku 2007. Študijné materiály zo všetkých uskutočnených seminárov AKE súhrnne nájdete na webstránke ake.institute.sk.

4) Dňa 25. januára 2008 vydal KI tlačovú správu, v ktorej analytička KI Zuzana Humajová prejavuje **nesúhlas so znením návrhu nového školského zákona**, ktorý pripravilo ministerstvo školstva. Viac nájdete na webstránke KI v sekcii KI KOMENTUJE.

5) Dňa 28. januára 2008 bolo v rámci projektu **Hodnotenia ekonomických a sociálnych opatrení v regiónoch SR (HESO-Regióny)**, ktorý realizuje Inštitút INEKO, zverejnené poradie hodnotených opatrení za ob-

dobie október-december 2007. Jedným z hodnotiteľov je i analytik KI **Dušan Sloboda**. Viac nájdete na webstránke KI v sekcii KI INFORMUJE.

6) Dňa 30. januára 2008 organizoval v Bratislave BIH v sídle BISLA diskusiu na tému **Lisabonská zmluva - nádeje a pochybnosti**. Diskutovali spolu **František Šebej**, redaktor týždenníka .týždeň a spolupracovník KI a **Vladimír Bilčík**, SFPA a Katedra politológie FiF UK.

7) V januári 2008 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: **Peter Zajac**, **Ondrej Dostál**, **Zuzana Humajová**, **Peter Gonda**, **Radovan Kazda**, **Dušan Sloboda** a **Ivan Kuhn**. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekcii ČLÁNKY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNIKA
M. R. ŠTEFÁNIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE

PODPORTE NÁS

2% ASIGNÁCIA:

Vážení priatelia, dovolte nám, aby sme Vás oslovili s prosbou o venovanie Vašich 2% z dane z príjmu. V predchádzajúcich rokoch KI i vďaka Vašej podpore mohol realizovať viaceré aktivity.

I naďalej by sme radi pokračovali v množstve tradičných a overených aktivít, ktoré už poznáte, ako sú: organizovanie konzervatívnych klubov a konferencií, vydávanie Konzervatívnych listov, udeľovanie Ceny Dominika Tatarku, publikovanie štúdií, vydávanie publikácií a ďalšie.

Podporte tieto i ďalšie pripravované aktivity KI a pomôžte spolu s nami presadiť naše názory na riešenie problémov v spoločnosti.

STAŇTE SA PODPOROVATEĽOM KONZERVATÍVNEHO INŠTITÚTU M. R. ŠTEFÁNIKA!

Budeme radi, ak nám vyjadrite podporu i touto cestou. Všetky potrebné informácie o postupe a spôsobe darovania 2% z dane nájdete na webstránke KI.

Vopred Vám ďakujeme za Vašu podporu!

Váš Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika